

कान्वा गतिः । “केचित् प्रकान्वाक्यस्य वाक्याङ्ग
 खेव निर्दिष्टिर्वाक्योक्तिरित्याहुः” । अन्ये च “अनेकस्य
 प्रत्ययेकसुतरम्” । “अन्यान्यवाक्याधिक्योक्तिः एतद्व्या-
 धिवत्” मतम् । यथा मन प्रभावत्वां वज्रनाभः
 “वस्य यत्नः क्षणेनैव निर्मेय्य गद्यानया । लीलयोग्य-
 अयिप्रार्थना भुवनद्वयमया वः” । प्रद्युम्नः । अरेरे अस्म-
 रापसद ! अलमसुना वज्रपलापेन मन खनु “यद्य
 प्रचण्डभुजदण्डसमर्पितो रघोदण्डनिर्गलितहायकसूड-
 पातेः । आस्तां समस्तदितिजस्तजोक्षेत्रं क्षोणः
 क्षणेन पिशागनचोभनीया” । “गण्ड” प्रस्तुतसम्बन्धि
 भिक्षार्थं सत्तरं वचः” । यथा वेण्यां “राजा” अस्या-
 सितं तत्र चिराज्जनस्यस्य पय्याप्रमेय करभोरु !
 समोरदयुग्मम्” । अगन्तरं प्रविश्य कञ्चुकी । “देव भग्नं
 भग्नमित्यादि” । अत्र रथकेतनभङ्गायं वचनमूढभङ्गायं
 सम्बन्धे सम्बद्धम् । “व्याख्यानं अरथोक्तस्यान्यथावस्य-
 न्दितं भवेत्” । यथा वृत्तिरासे शीता । जाद काष्ठं
 कखु अथोक्त्याए गन्तव्यं तर्हि सो राधा विणयण
 पण्यदिद्व्यो । लवः । अथ किमावाभ्यां राजोपजीविभ्यां
 भवितव्यं । शीता । जाद सो तद्भाषं पिदा । लवः ।
 किमावयोः पुपतिः पिता । शीता । राशङ्गं मा अ-
 ल्पधा संकथं कखु तद्भाषं सचलाए ज्जेव पुहवी
 ए ति” । “प्रहेलिकेव हास्येन युक्ता भवति नास्त्रिका” ।
 संवरणकार्युत्तरं प्रहेलिका । यथा रत्नावल्यां “सुस-
 कृता “सर्ग जञ्जु अदे दम” । यं चित्तफलचञ्चल” ।
 अत्र त्वं रत्नः कते आगतेत्यर्थः संवतः । “असत्प्रलापो
 यदाकथमसत्तत्त्वोत्तरम् । अदृष्टतोऽपि मूर्खस्य पुरो
 यच्च हितं वचः” । तत्वाद्यं यथा मन प्रभावत्याम्
 प्रद्युम्नः सहकारवल्लीमवलीक्य सानन्दम्” अहो
 सा कथमिहैव । “अस्मिन्ममसुखकेषी परिमलवज्रला
 रवावहा तन्वी । किमलयेमेषलपाणिः कोकिमकल
 भाषिणी प्रियतमा मे” । एवमसम्बद्धोत्तरेऽपि । तृतीयं
 तदा गेयं दुर्लभं प्रति मान्वाः शोकायम् । “व्या-
 हारो यत्परस्परार्थं हास्यबोधवत्” वचः” । यथा साह-
 विकाम्निमित्ते । हास्यप्रयोगावसाने सावधिका निर्गन्तु-
 मर्हति । “विट्पक” । मा दाव उपदेशगुहा गमि-
 न्नाभि इज्जुपक्रमे गणदासा । विट्पकं प्रति आर्थ !
 अस्यां यस्त्वया क्रममेदो लक्षितः । विट्पकः । प
 उक्तं “सागपकारनोतिमा रत्नार हाकुदा । सावधिका

“अयते” (तत्र इति पाठान्तरम्) इत्यादिना नायकस्य
 विमुञ्चनायिकादर्शनप्रयुक्तेन हास्यबोधकादिना वचसा
 व्याहारः । “दोषा गुणा गुणा दोषा यत्र सुखं दुःखं
 हि तत्” । क्रमेण यथा “प्रियजीवितता क्रोध्यं
 निःक्षेप्तं कृतप्रता । भूयस्तद्दर्शनादेव मनैते गुणतां
 गता । तस्यास्तद्रूपमौन्दर्यं भूषितं वीरवन्ध्या ।
 सुखैकतायनं जातं दुःखायैव समाधुना” । इति वा-
 ह्यानि नाटकादिषु सम्भवन्त्यपि दीप्यामवगन्तुं विधेयानि ।
 विस्मयतया नाटकादिषु विनिविद्यान्वीषोदाहृतानि
 नानारसानाञ्चाल साक्षात्पतया स्थितत्वादीधीयन्,
 सा०द० ६५० ।

वीथ्यङ्ग पु० वीथ्या इवाङ्गमस्य । इत्युक्ताव्यमेदे । इतः । इतदङ्गे
 वीथियङ्गे दृश्यम् । [संक्षिप्तम् ।

वीथि लि० वि-इन्ध-रक् । निर्मले रत्नमभि श्वायो ४ अन्तो
 वीनाह पु० वि-नह चञ् दीर्घः । कूपादिसुखमन्वयसाधने
 (प्राद) स्याते पदार्थे अमरः ।

वीपसा स्त्री विन्वाप-सन्-अच-ईत्-अ अम्यासलोपय । व्याप्तौ
 वीथि शोथे अद-चु-वाङ्-अक-सेट् । वीथयते अविनोवत ।
 वीथि शोथे चेतके चेतसे विकल्पने च भा० अक-सेट् । अदिव
 चङि न लुप्तः । वीथते अवीथित ।

वीर न० वीर-अच् । इत्यङ्गिण २ नटं मेदि० शरिरे ४ पद्मा-
 भूषे १ काश्चिके ६ उगरो ७ आहूके राजनि० । दशोर्ध्व वि-
 शिष्टे नूरे लि० अमरः । एजिने १० नटे पु० हेमच० ।
 ११ विष्णो पु० विष्णुसं० । तन्त्रोक्ते १२ कुक्काचारयुते लि०
 कुक्काचारयङ्गे पु० दृश्यम् । १३ तण्डुलीये १४ वराहकन्दे
 १५ उताकरा १६ करवीरे १७ अजुने पु० राजनि०
 १८ वज्रान्नो भरतः वीरहा । १९ उत्तरे २० सुभटे च मेदि० ।
 २१ चेटे लि० हेमच० । २२ पत्नौ २३ पुत्रे च “अवीरा
 निष्पति सुता” अमरः । २४ रसमेदे “उत्तमप्रकृतिवीरि-
 त्वाहस्यादिभावकः । अहेन्द्रदेवतो हेमवर्णोऽयं सप्त-
 दाहृतः । आलम्बनविभाषास्तु विजेतव्यादयो सताः ।
 विजेतव्यादिचेष्टायास्तस्योद्दीपनरूपिणः । अतुभावास्तु
 तत्र सुः सङ्घातान्तेष्वप्यद्वयः । सञ्चारिणस्तु धृतिमति-
 गर्वमहृतिर्करोम ह्याः । स च दानधर्मयुद्धदेयया च
 समन्वितवत्तदा स्यात्” । स च वीरः । दानवीरो धर्म-
 वीरो दयावीरो भुङ्क्तेवीरचेति चतुर्विधः” सा०द० १५० ।

वीरक-पु० किरीट-स्तु न् । करवीरे राजनि० ।
 वीरथ न० विन्ध-स्तु । उगरो (देवाराज्य) शब्दच० ।